

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/231/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714205533
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6714205533.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členiek senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zast. advokátom Fridrich Paľko, s.r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, menom ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD. - advokát a konateľ proti odporcovi R. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. N.. XX, XXX XX U. N., štátny občan SR o zaplatenie 350 Eur istiny s prísl., o odvolaní odporcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen č.k. 13C/55/2014-42 zo dňa 18.09.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Čiastočné späťvzatie návrhu o zaplatenie 0,19% zmenkového úroku denne zo sumy 350 Eur od 16.10.2010 do zaplatenia pripúšťa, rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 13C/55/2014-42 zo dňa 18.09.2014 v tejto časti zrušuje a konanie zastavuje.

Rozsudok okresného súdu v prvej výrokovej vete mení tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 350 Eur so 6% úrokom ročne zo zmenkovej sumy 350 Eur od 30.12.2010 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy 1,17 Eur, trovy prvostupňového konania za súdny poplatok vo výške 21,- Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 124,56 Eur v mesačných splátkach po 15 Eur, splatných vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom september 2016 s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vo zvyšku návrh zamieta.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím uložil okresný súd odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 350 Eur so zmenkovým úrokom 0,25% denne zo sumy 350 Eur od 16.10.2010 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 350 Eur od 30.12.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1,17 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň zaviazal odporcu k povinnosti nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 21 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 124,56 Eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom sporu je nárok navrhovateľa na zaplatenie zmenkovej sumy, ako aj zmenkových úrokov a zmenkovej odmeny, ktoré si navrhovateľ uplatnil podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES č. 861/2007) z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie), pretože navrhovateľ má sídlo v Českej republike.

Právomoc súdu konať v prejednávanej veci vyplýva z čl. 16 bod 2 Nariadenia Rady ES č. 44/2001 Z.z. z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, jej miesto vystavenia, ako aj platobné miesto sa nachádzajú na území Slovenskej republiky, preto sa majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú, a to aj v nadväznosti na čl. 19 cit. Nariadenia právnym poriadkom Slovenskej republiky. Odporca vystavil zmenku vo Zvolene dňa 10.06.2009 ako blankozmenku, v ktorej sa zaviazal zaplatiť za túto pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o. Bratislava okrem vyplnenej zmenkovej sumy aj zmenkový úrok 0,25% denne od 16.10.2010. Zmenka bola vystavená bez protestu s tým, že na platenie mala byť predložená v lehote 4 rokov od jej vystavenia. Na rube zmenky sa nachádza indosament, ktorým bola zmenka zo spoločnosti Pohotovosť s.r.o. prevedená na navrhovateľa. Okresný súd správne vyhodnotil zmenku ako zmenku platnú v zmysle Zákona zmenkového a šekového, na základe čoho je odporca povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto mu zmenku v čase jej splatnosti predloží.

Okresný súd s poukazom na ust. čl. I. § 48, § 75, § 11ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 191/1951 Sb. Zákona zmenkového a šekového (ďalej len ZZŠ) uviedol, že vzhľadom na to, že zmenka obsahuje všetky formálne aj materiálne požiadavky tak, ako to ustanovuje § 75 ZZŠ a vzhľadom na to, že odporca nevzniesol žiadne relevantné námietky v zmysle § 17 ods. 1 ZZŠ, súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie odporca, ktorý uviedol, že nie je schopný zaplatiť sumy na ktoré bol v rozhodnutí okresného súdu zaviazaný, pretože je poberá iba starobný dôchodok a nemá dostatočný príjem na zaplatenie dlhu. Požiadal, aby odvolací súd ustanovil splátkový kalendár, alebo aby návrh zamietol.

K odvolaniu odporcu podal písomné vyjadrenie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Vo vyjadrení uviedol, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Navrhovateľ uviedol, že súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky náležitosti uvedené v zákone zmenkovom a šekovom. Dokázal ňou jasne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať alebo podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Upozornil na ust. čl. I. § 17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného podľa navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Za určitých okolností je síce prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Navrhovateľ vo vyjadrení odkázal na rozsudok najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 25Cdo/1839/2000 zo dňa 22.08.2002 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa.

Najvyšší súd SR prijal na spoločnom zasadnutí občianskoprávneho a obchodno-právneho kolégia dňa 20. 10. 2015 zjednocovacie stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v konaniach o nárokoch zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo zverejnené pod č. 93 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2015 v nasledujúcom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Zákonom č. 438/2015 Z.z. došlo k zmene a doplneniu zák. č. 99/1963Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej O.s.p.) čl. I., najmä ust. § 79 odsek 3 a 4, § 114 ods. 2, § 372y, ale aj k zmene čl. I., § 17 zák. č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového, ktorá zásadným spôsobom zasiahla do inštitútu zmenky ako abstraktného cenného papiera bez ohľadu na to, kedy došlo vystaveniu samotnej zmenky.

Podľa prechodného ustanovenia § 372y ods.1 O.s.p. v znení účinnom od 23.12.2015, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona.

Podľa § 79 ods. 3 O.s.p., ak ide o žalobu, ktorou sa uplatňuje nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca je povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovaným, a ak ide o žalobcu, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov, skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným. K žalobe sa pripojí zmenka alebo šek a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva z nich. Ak zmenka alebo šek boli vystavené na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, pripojí sa k žalobe aj táto zmluva.

Podľa § 79 ods. 4 O.s.p., ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa čl. I v § 17 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb. <aspi://module='ASPI'&link='191/1950 Sb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zmenkový a šekový v znení platnom od 23.12.2015, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaný zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

Podľa čl. I v § 17 ods. 2 cit. zákona v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliadne na skutočnosti) napríklad § 52 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252352'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zákona č. 40/1964 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> Občiansky zákonník, § 5a <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.%25235a'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> zákona č. 250/2007 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='250/2007 Z.z.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='372/1990 Zb.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 102/2014 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='102/2014 Z.z.'&ucin-k-dni='11. 1.2016'> odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

S prihliadnutím na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 a zákona č. 438/2015 Z.z., ktorým sa novelizovalo ust. § 79 zák.č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ale aj čl. I. § 17 a § 3a/ zák.č. 191/1950 Zb., § 52 a nasl. zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ako aj § 17 zák. č. 129 /2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, najmä na prechodné ustanovenia k úpravám účinným dňom vyhlásenia tohto zákona v Zbierke zákonov, a to § 372y ods.1 O.s.p., podľa ktorých sa na všetky konania, a teda aj prebiehajúce, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti tohto zákona, vrátane ostatných ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľské vzťahy, práva a povinnosti z nich vzniknuté a právne predpisy o ochrane spotrebiteľa, vyzval odvolací súd v súlade s § 213 ods.

2 a 3 O.s.p. účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu iných právnych predpisov, ktoré doteraz použité neboli, v lehote 10 dní vyjadрили.

Navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 23.02.2016 na výzvu odvolacieho súdu podľa § 213 O.s.p. uviedol, že ust. § 79 ods.3 O.s.p. v znení účinnom od 23.12.2015 nie je možné na prejednávajúcu vec aplikovať. Konanie, ktoré navrhovateľ vedie, je konaním vo veci s nízkou hodnotou sporu, ktoré je upravené Nariadením, obsahujúcim špeciálne procesné ustanovenia regulujúce priebeh konania. Ani § 372y ods.1 O.s.p. v znení účinnom od 23.12.2015, ktoré bolo novelizované zákonom č. 438/2015 Z.z. a je intertemporálnym ustanovením, nie je možné aplikovať, pretože sa vzťahuje len na vnútroštátne občianske súdne konania, a nie na konania, ktoré sa vedú podľa Nariadenia. Povinnosť rešpektovať prednosť únieového práva vyplýva z čl. 7 ods.2, druhá veta Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Podľa názoru navrhovateľa z ust. § 79 ods.3 O.s.p. a ani z ust. § 372y ods.1 O.s.p. nevyplýva, že by bolo možné výkladom preklenúť nedostatok právnej úpravy vzhľadom na absenciu výslovného zákonného príkazu doplniť pre navrhovateľa návrh na začatie konania, v dôsledku čoho nie je možné § 79 ods.3 O.s.p. aplikovať. Navrhovateľ uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky, a nie z pohľadávky a disponuje len indosovanou zmenkou. Nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Predmetom konania je výlučne nárok zo zmenky a nie nárok z iného záväzkového právneho vzťahu, pričom zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002, sp.zn. 25Cdo/1839/2000, na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43CoZm/10/2013 a na Dohovor o jednotnom zmenkovom práve zo dňa 07.06.1930, ktoré však Slovensko zatiaľ neratifikovalo a od jeho úpravy sa odchyľuje. Navrhol preto pokračovať v prejednaní veci bez aplikácie § 79 ods.3 O.s.p.

Odporca na výzvu odvolacieho súdu podľa § 213 O.s.p. nereagoval.

Podaním doručeným okresnému súdu po vydaní rozhodnutia dňa 22.12.2015 vzal navrhovateľ návrh čiastočne, ohľadom 0,19 % zmenkového úroku denne zo sumy 350 Eur od 16.10.2010 do zaplatenia späť.

Odporca podaním doručeným Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 17.02.2016 súhlasil s čiastočným späťvzatím návrhu, navrhol, aby súd zamietol návrh v rozsahu zmenkového úroku 0,06% denne a požiadal, aby dlžnú sumu 350 Eur mohol zaplatiť formou splátok, pretože je pre neho privysoká.

Podľa § 208 Zák. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.), ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Po splnení zákonných podmienok uvedených v § 208 O.s.p. odvolací súd čiastočné späťvzatie návrhu o zaplatenie 0,19% zmenkového úroku denne z dlžnej sumy od jej splatnosti až do zaplatenia pripustil, rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušil a konanie zastavil.

Predmetom preskúmania tak zostalo rozhodnutie okresného súdu v časti zaplatenia zmenkovej istiny, 0,09% zmenkového úroku denne z uplatnenej zmenkovej sumy od jej splatnosti až do zaplatenia, 6% úroku ročne zo zmenkovej sumy od jej splatnosti až do zaplatenia a zmenkovej odmeny.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods.1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods.2 O.s.p., pričom podľa § 211 ods.2 a § 156 ods. O.s.p. bolo miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu oznámené na úradnej tabuli súdu.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že navrhovateľ, ako zahraničná právnická osoba podal na predtlačenom formulári A podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) na súd návrh na zaplatenie zmenkovej istiny, ako aj zmenkových úrokov vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy a 6% ročne tak, ako ich vyčíslil súd vo výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia. Odporca okresnému

súdu tlačivo „C“ podľa čl. 5 ods.2 a 3 cit. Nariadenia nedoručil, ale v 30 dňovej lehote zaslal vyjadrenie, že spoločnosť Pohotovosť ho neinformovala o prevedení pohľadávky a požiadal súd o povolenie splácať dlh v splátkach.

Zo zmenky, ktorú predložil v konaní navrhovateľ, odvolací súd zistil, že zmenka bola vystavená odporcom vo Zvolene dňa 10.06.2009 v prospech zmenkového veriteľa POHOTOVOSŤ, s. r. o., IČO: 358 07 598, Pribinova 25, Bratislava. Odporca sa ako vystaviteľ zaviazal zaplatiť pri jej predložení na rad spoločnosti Pohotovosť s.r.o. Bratislava sumu 350 Eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 16.10.2010. Zmenka obsahuje údaj „bez protestu“ s poznámkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Odporca je na zmenke identifikovaný ako vystaviteľ adresou, rodným číslom a jeho podpisom. Zmenka je vypísaná na predtlačenom formulári, rukou sú na nej dopísané údaje o mieste a dátume vystavenia, číslo zmluvy, ako aj údaje o odporcovi, zatiaľ čo zmenková suma a dátum začiatku úročenia je na zmenke doplnený tlačenu formou. Na rube zmenky je údaj o indosácii: „namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25A, Praha, ČR, IČO: 264 297 05“ s podpisom konateľa spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o. R. S.. Zmenka obsahuje v ľavom dolnom rohu č. XXXXXXXX, ktoré sa zhoduje s číslom úverovej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. Bratislava a odporcom, na ktorú splatil odporca časť dlhu podľa priložených poštových poukážok.

Odvolací súd tiež zistil, že zmenka bola na navrhovateľa ako indosatára indosovaná remitentom po jej vyplnení. Navrhovateľ na preukázanie nároku zo zmenky predložil s návrhom originál vyplnenej vlastnej zmenky „na rad“, vystavenej odporcom. Žiadne iné listiny, a to ani na výzvu odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 a 3 O.s.p. navrhovateľ súdu nepredložil, pretože podľa jeho tvrdenia nimi nedisponoval. Odporca na výzvu odvolacieho súdu zaslanú odporcovi podľa § 213 O.s.p. s poučením podľa § 114 O.s.p. reagoval.

Podľa § 160 ods.1 O.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa ods.2 cit. ust., ak súd odsúdil na opakujúce sa plnenie v budúcnosti zročných dávok, treba ich plniť, len čo sa podľa rozsudku stanú zročnými.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že s prihliadnutím na rozsah odvolania, v ktorom odporca namietal len správnosť rozhodnutia okresného súdu v časti stanovenia povinnosti splatiť celý dlh odporcom naraz, je odvolanie odporcu dôvodné, pretože v tejto časti nie je rozhodnutie okresného súdu vecne správne. Okresný súd môže stanoviť pri rozhodnutí o určení povinnosti pre odporcu povinnosť zaplatiť peňažné plnenie v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí. V žiadosti o povolenie splácať dlh v splátkach, obsiahnutú v odvolaní, poukázal odporca na zlú finančnú situáciu, pričom s rozhodnutím okresného súdu nesúhlasil.

Odvolací súd považuje za primeranú splátku k výške invalidného dôchodku odporcu, k jeho povinným životným nákladom, výške dlhu a počtu mesiacov, za ktoré by mohol svoj dlh navrhovateľovi bez toho, aby tento utrpel vážnu ujmu z dôvodu neskoršieho plnenia splátku v sume 15,- Eur mesačne. S prihliadnutím na výšku dlžnej čiastky a dobu omeškania odporcu ako dlžníka s platením tejto dlžnej čiastky nedôjde k neúmernému zvýhodneniu dlžníka na úkor veriteľa, pričom odvolací súd vzal do úvahy aj postavenie navrhovateľa ako podnikateľa, ktoré je spojené s podnikateľským rizikom.

Keďže mal odvolací súd preukázané zistenie všetkých potrebných a rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodnili jeho záver, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na priznaný nárok a osobné a majetkové pomery odporcu, najmä však na to, že odporca povinnosti zaplatiť dlh zo zmenky v odvolaní nenamietal, považoval za vhodné určiť odporcovi na splnenie lehotu dlhšiu než sú 3 dni od právoplatnosti rozsudku, a teda stanoviť, že peňažné plnenie môže odporca splácať v splátkach po 15,- Eur mesačne.

Rozhodnutie okresného súdu, pokiaľ ide o spôsob splatenia dlhu, ktorý odporca mieni splácať v splátkach preto zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, že odporca je povinný platiť navrhovateľovi ním uplatnený nárok, na ktorý bol zaviazaný rozsudkom odvolacieho súdu v splátkach vo výške po 15,-Eur mesačne,

pričom každá splátka je splatná vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc mesiacom september 2016 s tým, že omeškanie odporcu s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Odvolačí súd však nepovažoval rozhodnutie okresného súdu v časti uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi zmenkový úrok 0,25% denne zo zmenkovej sumy 350 Eur od jej splatnosti až do zaplatenia za vecne správne.

Odvolačí súd predovšetkým uvádza, že aj keď si v prebiehajúcom konaní o nároku zo zmenky uplatnil navrhovateľ právo podľa Nariadenia, ktoré je právnym predpisom Európskeho spoločenstva s priamym účinkom, jeho právna úprava nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory. Pri postupe podľa Nariadenia je súd povinný rovnako, ako aj podľa vnútroštátnej úpravy rešpektovať právo na spravodlivý proces. Z článku 19 Nariadenia vyplýva, že pokiaľ Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa článku 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Keďže toto súdne konanie sa vedie v Slovenskej republike, riadi sa zákonom č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v čase rozhodovania.

Vo vzťahu k aplikácii Nariadenia tak možno konštatovať, že v prejednávanej veci je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy a ustanovenia použiteľné v slovenskom právnom poriadku, a teda aj § 79 O.s.p. v znení účinnom od 23.12.2015 a súbežne zohľadniť ochranu slabšej strany v konaní práve preto, že z vecnej pôsobnosti nevylučuje spotrebiteľské spory, v ktorých môže byť spotrebiteľ účastníkom ako na strane navrhovateľa, tak aj na strane odporcu.

Podľa bodu III. zjednocovacieho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR je konajúci súd ex offo, a teda aj v prípade, že nie sú podané žiadne skutkové a právne námietky odporcom ako vystaviteľom zmenky, a to bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom, oprávnený preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak jeho výška podľa úvahy súdu takýto excés dosahuje.

Odvolačí súd sa vzhľadom na uvedenú zmenu právnej úpravy musel odkloniť od doterajšieho právneho názoru, vyjadreného vo svojich rozhodnutiach (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43 CoZm 10/2013-131 zo dňa 21.11.2013, č.k. 43 CoZm 50/2014 zo dňa 20.11.2014) vydaných v konaniach o nároku z indosovanej zmenky, v ktorých oprávnenosť zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy posudzoval len podľa Zákona zmenkového a šekového, ktorá umožňuje uviesť v zmenke aj tzv. úrokovú doložku na zúrokovanie zmenkovej sumy a navrhovateľovi právo na 0,25% - ný úrok zo zmenkovej sumy denne priznával. Nerozhodoval o ňom ako o nároku, ktorý súvisel so spotrebiteľskou zmluvou, ktorú zmenka zabezpečovala, pretože bol toho názoru, že účastníci sporu nemali postavenie ako zmluvné strany kauzálneho (úverového) vzťahu, a teda ako dlžník alebo veriteľ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže navrhovateľ ako majiteľ zmenky, ktorú nadobudol indosamentom voči odporcovi ako vystaviteľovi zmenky nie je v postavení dodávateľa, a preto ani odporca nemohol mať v zmenkovom spore postavenie spotrebiteľa. Zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter mal právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu, preto ani nebolo možné určiť, či odporca mal alebo nemal pri vystavení zmenky postavenie spotrebiteľa. Rovnaký záver o abstraktnom charaktere zmenky vyplýval aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Bdo/V/31/2010 zo dňa 24.5.2012, na ktoré odvolací súd odkazoval.

S prihladením na aktuálnu právnu úpravu Občianskeho súdneho poriadku, ktorá je účinná od 23.12.2015 a na prechodné ust. § 372y, podľa ktorého sa aj na konania začaté pred dňom účinnosti zák.č. 438/2015 Z.z., ktorým bola zmena § 79 v ods.3 a 4, ako aj v § 17 ods. 1 a 2 zák.č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového zavedená, sa aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona použijú predpisy účinné do jeho účinnosti. Z obsahu § 79 O.s.p. vyplýva, že v konaniach o nárokoch zo zmenky vedených proti odporcovi, ktorý je fyzickou osobou je aj ten navrhovateľ, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov, povinný preukázať skutočnosti, ktoré sa týkajú vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov s odporcom tak, že k návrhu musí pripojiť zmenku a ďalšie listiny, ktoré sú potrebné na uplatnenie práva z nej a ak bola zmenka vystavená na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, je povinný pripojiť k návrhu aj túto zmluvu. Podľa § 79 ods.4 O.s.p. v prípade, že navrhovateľ nepredloží na preukázanie svojho nároku zo zmenky aj písomnú zmluvu uzavretú medzi dlžníkom a veriteľom a zmenka má zabezpečovací charakter k pohľadávke vyplývajúcej z tejto zmluvy, platí nevyvrátiteľná právna domnienka, že nárok zo zmenky uplatnený navrhovateľom voči odporcovi, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Navrhovateľ okrem zmenky nedoložil do spisu žiadne listiny a ani písomnú zmluvu, z ktorej záväzok odporcu zmenka zabezpečovala.

Z novelizovaného ust. § 17 ods.2 zák. č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového v platnom znení vyplýva, že v konaní o nároku zo zmenky musí súd z úradnej povinnosti prihladnúť na všetky relevantné skutočnosti, ktoré vyplývajú napr. z § 52 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, z § 5a) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj na iné právne predpisy, na ktoré § 17 ods.2 cit. zák. odkazuje a ak takéto skutočnosti odôvodňujú námietky odporcu, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, ktoré by odporca mohol v prejednávanej veci uplatniť aj v situácii, keď tak neurobí, ak zaviazanosť odporcu zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Zákon tak expressis verbis zavádza povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom.

Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 48 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boly dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných zpráv, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 39 OZ je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na úpravu čl. I § 5 ods. 1, 2 a 3 Zák. č. 191/1950 Zb. a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi aj zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 350 Eur, ktorý bol uvedený v predloženej zmenke so začiatkom úročenia od 16.10.2010, pričom rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti nie je v súlade so zákonom.

Navrhovateľ netvrdil, ale ani v konaní pred odvolacím súdom nevyvrátil domnienku predpokladanú v § 79 ods. 4 O.s.p., že zmenka nemala zabezpečovací charakter a že nebola vystavená v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, preto platí, že nárok zo zmenky si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi, ktorý je fyzickou osobou a zo zmenky, ktorá zabezpečovala spotrebiteľský uver, vzniknutý na základe spotrebiteľskej zmluvy. Všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré odvolací súd zo zmenky zistil nasvedčujú tomu, že pre rozpor s dobrými mravmi nie je odporca povinný ako dlžník majiteľovi zmenky, ktorá nie je zmluvou, zmenkový úrok 0,25% denne, ktorý ani nebol zmluvne dohodnutý, zaplatiť.

Postupujúc v zmysle vyššie uvedeného zjednocovacieho stanoviska NS SR, § 79 ods. 4 O.s.p. a § 17 ZZŠ v znení platnom od 23.12.2015, zaujal odvolací súd tento názor ex offio bez toho, aby neprimeranosť výšky dohodnutého zmenkového úroku musel odporca namietat' v odvolaní. Zmenkový úrok 0,25%

denne, ktorého ročná sadzba dosahuje až 91,25%, je v hrubom nepomere k poskytnutému plneniu, ako aj vo vzťahu k zabezpečovanej povinnosti dlžníka plniť dlh riadne a včas.

Rozhodnutie okresného súdu o povinnosti odporcu zaplatiť zmenkový úrok vo výške 0,06% denne zo sumy 350 Eur od 16.10.2010 do zaplataenia z uvedených dôvodov zmenil podľa § 220 OSP tak, že návrh navrhovateľa v tejto časti zamietol.

Nárok navrhovateľa ako majiteľa zmenky na zaplataenie zmenkovej sumy a 6% úroku zo zmenkovej sumy odo dňa jej zročnosti odporca čo do základu a ani výšky nenamietal a na jeho splácanie navrhol povoliť splátky, ktorému návrhu odvolací súd vyhovel.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej zaviazal odporcu na zaplataenie zmenkovej sumy 350 Eur so zmenkovým úrokom 6% ročne zo sumy 350 Eur od 30.12.2010 do zaplataenia, zmenkovú odmenu vo výške 1,17 Eur, trovy prvostupňového konania za súdny poplatok vo výške 21,- Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 124,56 Eur podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že odporcovi povolil splatiť dlh v mesačných splátkach po 15,- Eur, splatných vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom september 2016 s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, pretože žiaden z nich nebol v tomto odvolacom konaní plne úspešný.

Odvolací súd upozorňuje odporcu, že ak po nadobudnutí právoplatnosti napadnutého rozhodnutia nezaplatí v termíne tak, ako bol stanovený vo výroku tohto rozhodnutia čo i len jednu splátku, stane sa splatným naraz celý jeho dlh, pričom po splatnosti už žiadne splátky nebudú prichádzať do úvahy a bude musieť dlh vyrovnáť naraz.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.